

EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN MUNȚII APUSENI ÎN PERSPECTIVA DEZVOLTĂRII DURABILE

Pof. CRISTINA CÂMPEAN – Grup Școlar Industrial Sebeș, Alba
Pof. GEANINA VANCEA – Școala cu clasele I-VIII nr. 2 Sebeș, Alba

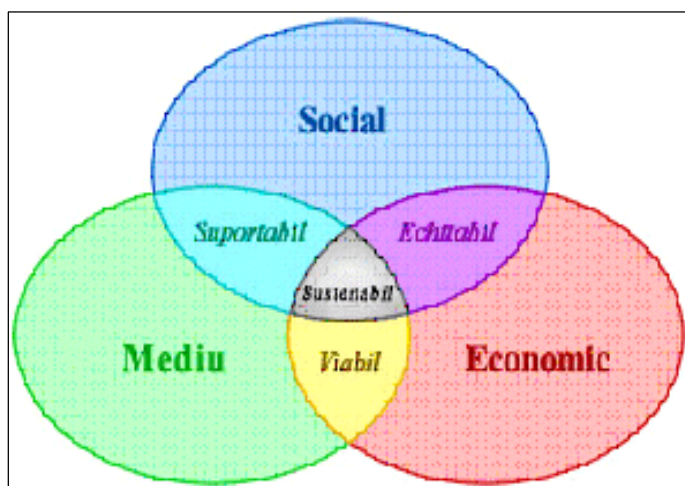
ABSTRACT: *Population trends in the Apuseni Mountains in view of sustainable development. The sustainable development has to ensure the balance between the socio-economic elements and the environmental elements in order to increase the welfare of the human society. Only the people (the human resources) can enhance the value of the natural resources. The Central Development Region, the Alba County and the Apuseni Mountains Region are affected by the fact that the miners lost their job. The unemployment caused a lot of negative demographic phenomena through the emigration of young people. The only people that left are old. The beautiful landscape can not be seen because the region of The Apuseni Mountains is very isolated. The development of society, has some opportunities, but the inhabitants must be informed about them in order to invest more in tourism, farming or education.*

Key words: *sustainable development, human resources, employees, unemployment, emigration, isolation.*

1. Conceptul de dezvoltare durabilă

Dezvoltarea durabilă (sustainable development) presupune asigurarea echilibrului între elementele socio-economice

și elementele mediului natural. Ea urmărește nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface nevoile lor (Raport Comisiei Brundtland, 1987 – „Viitorul nostru comun”).

Fig.1. Dezvoltarea durabilă
(Sursa: Raportul Comisiei Brutland, 1987)

Durabilitatea pleacă de la ideea că activitățile umane sunt dependente de mediul înconjurător și de resurse. În analiza unei regiuni pentru crearea și implementarea unor proiecte de dezvoltare durabilă trebuie să se țină seama de impactul omului asupra mediului în funcție de numărul populației. Impactul presupune nivelul consumului de resurse al populației, inclusiv efectele tehnicilor folosite pentru obținerea resurselor, asupra mediului înconjurător.

Valorificarea resurselor locale în scopul dezvoltării societății umane este strâns legată de evoluția resurselor umane, iar regiunea Munții Apuseni este afectată de fenomene demografice precum: șomaj, depopulare,

îmbătrânire demografică, fenomene care s-au amplificat după anul 2002 și care împiedică o dezvoltare armonioasă a regiunii.

2. Evoluția populației în Regiunea de Dezvoltare Centru și în județul Alba

Ponderea populației active, la nivelul regiunii de dezvoltare Centru (tabel 1) ,reprezintă 39,45% din totalul populației regiunii, iar la nivelul județului Alba, 42,16 %. Se observă o pondere mai mare a populației active la nivelul județului, față de media regiunii. Populația obișnuit activă include atât populația ocupată cât și șomerii.

Tab. 1. Populația obișnuit activă și inactivă pe sexe
- regiunea de dezvoltare centru și județul alba (2002)

		Regiunea Centru	Județul Alba	
Populația totală	masc.	1.237.695	189.658	
	fem.	1.285.326	193.089	
Populația obișnuit activă	total	995.580	161.379	
	ocupată	878.344	138.736	
	șomeri	în căutarea unui alt loc de muncă	74.418	14.002
		în căutarea primului loc de muncă	42.818	8.641
Populația obișnuit întivă	total	1.527.441	221.368	
	elevi/studenti	437.356	592.970	
	pensionari	65.251	87.514	

Sursa: Institutul Național de Statistică

Ponderea populației ocupate, la nivelul regiunii de dezvoltare, reprezintă 34,81% din totalul populației, iar la nivelul județului Alba, 36,24%, o valoare ușor mai mare față de media regiunii.

Ponderea șomerilor la nivelul regiunii de dezvoltare, reprezintă 4,64%, iar la nivelul județului Alba, 5,91%, șomajul fiind ușor mai mare față de media regiunii de dezvoltare.

Ponderea populației inactive, la nivelul regiunii de dezvoltare, este 60,54%, iar la

nivelul județului, 57,83%, pondere apropiată de media regiunii.

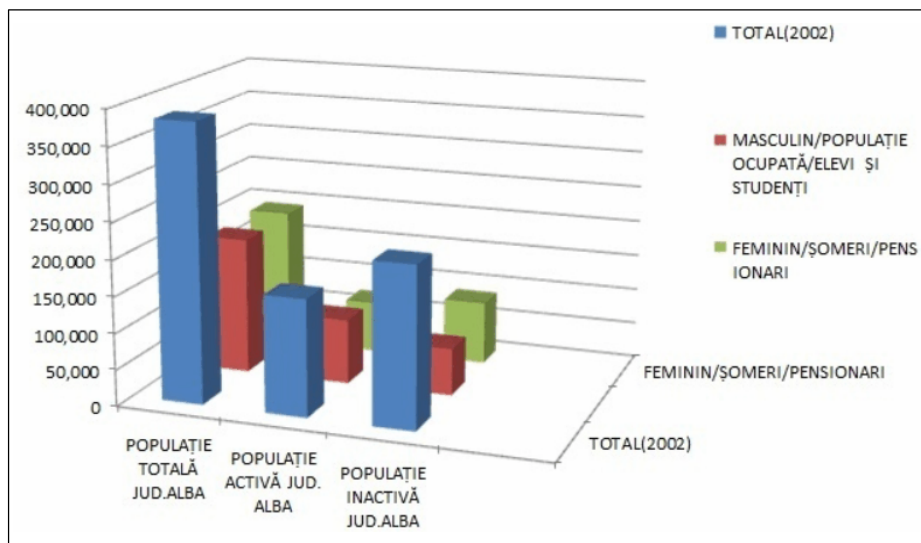
Ponderea elevilor/studentilor la nivelul regiunii de dezvoltare este 17,33%, iar la nivelul județului, 17,04%.

Ponderea pensionarilor la nivelul regiunii de dezvoltare reprezintă 23,50%, iar la nivelul județului, 22,86%, valoare apropiată de media regiunii.

În ambele situații, populația ocupată este mai mică față de populația care trebuie susținută, respectiv șomerii și populația

inactivă: 1.644.677 la nivelul regiunii și 244.011 la nivelul județului, resursa umană

ocupată reprezentând, din această cauză, o problemă majoră strâns legată de dezvoltarea durabilă.

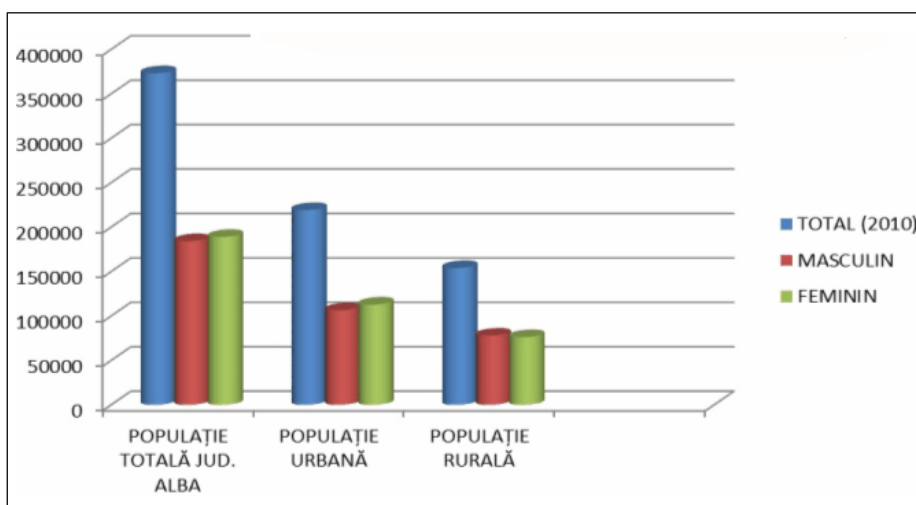

Fig.2. Populația obișnuit activă și inactivă pe sexe - regiunea de dezvoltare Centru și jud. Alba (2002)

Tab. 2. Structura populației județului alba pe medii și sexe (2010)

MEDIU	TOTAL	MASCULIN	FEMININ
Urban	219.150	106.345	112.805
Rural	153.984	77.841	76.143

Sursa: Populația României pe localități la 1 ianuarie 2010, ISSN: 2066-2181

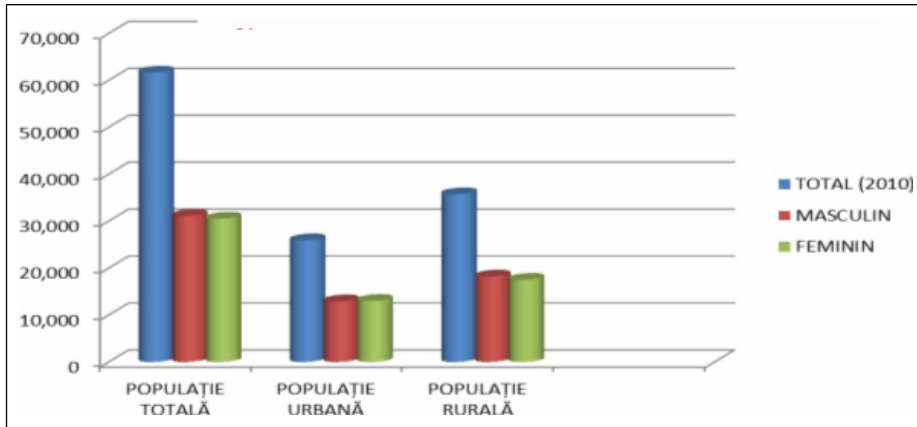

Fig.3. Structura populației județului Alba, pe medii și sexe (2010)

Tab.3. Structura populației Regiunii Munții Apuseni, pe medii și sexe (2010)

MEDIU	TOTAL	MASCULIN	FEMININ
Urban	25.935	12.917	13.018
Rural	35.727	18.212	17.515

Sursa: Populația României pe localități la 1 ianuarie 2010, ISSN: 2066-2181

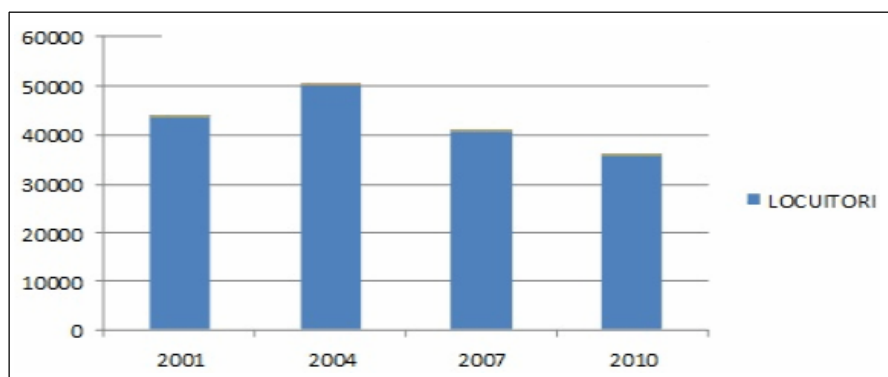
Fig. 4. Structura populației regiunii Munților Apuseni, pe medii și sexe (2010)

Comparând cele două tabele, se observă că populația urbană la nivelul județului reprezintă 58,73%, iar la nivelul regiunii Munții Apuseni, populația urbană reprezintă 42,09%, un fapt normal, deoarece există 4 orașe și 22 de comune.

Tab.4. Evoluția populației stabile din mediului rural, în Munții Apuseni (2001-2010)

ANUL	LOCUITORI
2001	43.634
2004	50.203
2007	40.717
2010	35.727

Sursa: Strategia de dezvoltare rurală a județului Alba 2007-2013

Fig. 5. Evoluția populației stabile din mediului rural, în Munții Apuseni (2001-2010)

Se observă o scădere constantă a locuitorilor din mediul rural din regiunea Munții Apuseni, după anul 2004, datorită scăderii bilanțului natural și al bilanțului migratoriu negativ datorat, în mare parte, restructurării în industria minieră.

3. Structura activităților economice din Munții Apuseni

După un studiu efectuat pe un eșantion de 53 de întreprinderi din regiunea Munților

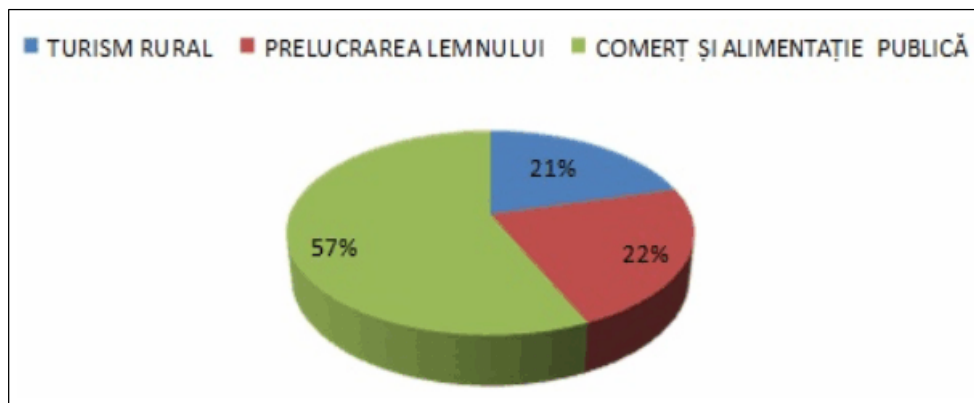
Apuseni, s-a observat că ponderea activităților economice se prezintă astfel: comerț și alimentație publică-30 întreprinderi, prelucrarea lemnului-12 întreprinderi, turism rural-11 întreprinderi, nici una cu activitate în domeniul agriculturii (tabel 5), domeniu reprezentativ pentru ruralul Munților Apuseni.

Cele mai numeroase întreprinderi din regiune au ca activitate serviciile (turism și alimentație publică), adică 79% din totalul eșantionului.

Tab.5. Ponderea activităților economice în Munții Apuseni (2005)

DOMENIUL DE ACTIVITATE	NUMĂR ÎNTREPRINDERI	%
Turism rural	11	20,8
Prelucrarea lemnului	12	22,6
Comerț și alimentație publică	30	56,6
Total	53	100,0

Sursa: Antreprenoriatul de subzistență și unele reprezentări asupra șanselor de dezvoltare economică în ruralul Munților Apuseni (2005)

Fig.6. Ponderea activităților economice pe domenii de activitate, în Munții Apuseni (2005)

Tab.6. Ponderea activităților economice pe sectoare de activitate (2005)

SECTOARE DE ACTIVITATE	NUMĂR ÎNTREPRINDERI	%
Industrie	5	9,4
Servicii	42	79,3
Mai multe domenii de activitate	6	11,3
Total	53	100,0

Sursa: Antreprenoriatul de subzistență și unele reprezentări asupra șanselor de dezvoltare economică în ruralul Munților Apuseni (2005)

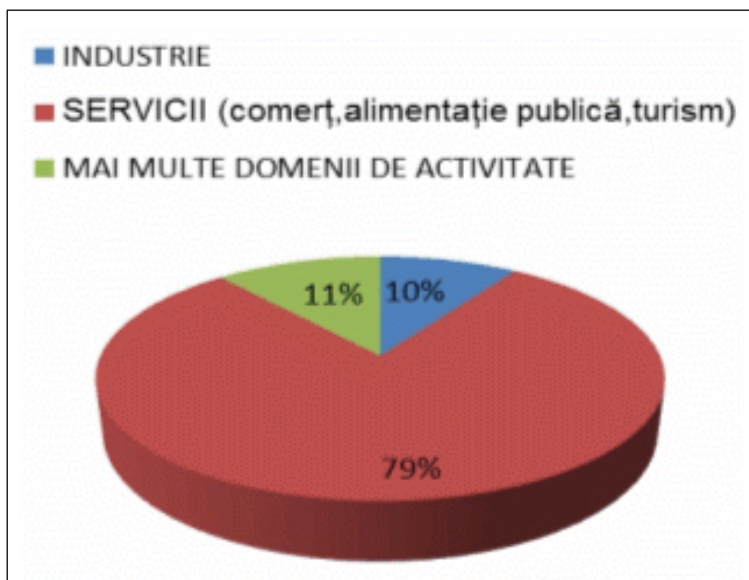

Fig.7. Ponderea activităților economice pe sectoare de activitate, în Munții Apuseni (2005)

4. Statutul juridic al întreprinderilor din ruralul Munților Apuseni

În structura societăților după statutul juridic se observă că aproximativ 43% din societăți sunt afaceri de familie, principalul motiv al subiecților fiind teama de a lucra la patron și dorința de bunăstare materială personală (tabel 7, fig. 8).

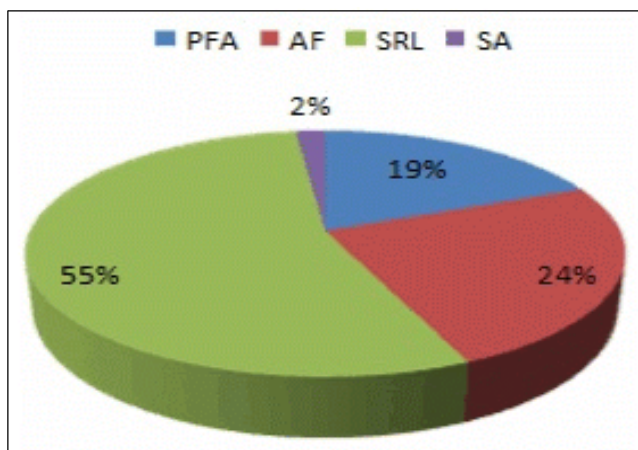
De asemenea, fiscalitatea, modificările frecvente ale acesteia, îi determină pe proprietarii afacerilor să opteze pentru statutul juridic PFA și AF. Subiecții au precizat existența unor piedici în dezvoltarea afacerilor precum:

1. resurselor financiare;
2. fiscalitatea;
3. dinamica imprezvizibilă a prețurilor;
4. lipsa mijloacelor moderne de comunicație tip internet;
5. precaritatea infrastructurii;
6. birocrăția din administrație;
7. nivelul scăzut de cumpărare;
8. pregătirea profesională necorespunzătoare a personalului;
9. lipsa informațiilor despre localitate;
10. potențialul turistic nepromovat;
11. acces anevoios la credite mari pe termen lung.

Tab.7. Structura societăților după statutul juridic (2005)

STATUT JURIDIC	NUMĂR SOCIETĂȚI	%
Persoană fizică autorizată (PFA)	10	18,9
Asociație familială (AF)	13	24,5
Societate cu răspundere limitată (SRL)	29	54,7
Societate pe acțiuni (SA)	1	1,9

Sursa: Antreprenoriatul de subzistență și unele reprezentări asupra șanselor de dezvoltare economică în ruralul Munților Apuseni (2005)

Fig.8. Structura societăților după statutul juridic în Munții Apuseni (2005)

5. Concluzii

Alături de agricultura de subzistență există și un antreprenariat de subzistență, aproximativ 50% dintre antreprenorii intervievați fiind de părere că finalitatea unei bune afaceri este asigurarea strictului necesar al familiei și un câștig cât mai mic. Există, totuși, oportunități în dezvoltarea antreprenoriatului în regiune și de relansare a activităților economice bazate pe valorificarea resurselor locale (Tabel nr.8).

Dezvoltarea durabilă a Regiunii Munții Apuseni este posibilă în cazul în care resursele umane vor fi calificate/recalificate profesional iar activitățile economice vor putea determina creșterea stabilității populației, respectiv diminuarea depopulării unei regiuni cu numeroase resurse care pot fi valorificate. Locuitorii ar trebui îndrumați, consiliați asupra oportunităților de dezvoltare durabilă, sprijiniți în încercările lor de a crea afaceri noi sau de-a le extinde pe cele existente.

Tab.8. Analiza SWOT a dezvoltării activităților economice, în perspectiva dezvoltării durabile, în regiunea Munții Apuseni

PUNCTE TARI (STRENGTHS)	PUNCTE SLABE (WICKNESSES)
<ul style="list-style-type: none"> - Resurse naturale numeroase și diversificate; - Meșteșuguri tradiționale artizanale bazate pe prelucrarea resurselor locale - lemn, piatră, piele; - Potențial etnografic, cultural și de tradiții ridicat; - Potențial hidroenergetic; - Potențial turistic natural și antropoc ridicat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rata sărăciei peste media pe județ (0,25); - Ponderea populației fără acces la apă curentă peste media pe județ (45,75); - Imposibilitatea valorificării surplusului de produse agricole din cauza izolării; - Bilanț natural redus; - Șomaj ridicat datorită restructurării industriei miniere; - Centrele mono-industriale urbane și rurale (Abrud, Zlatna, Baia de Arieș, Bucium, Lupșa ș.a.) au posibilități reduse de diversificare industrială, cultură antreprenorială de subzistență; - Calificare profesională inadecvată; - Ponderea mare a populației cu cel mult

	școală primară; - Nivel de cumpărare scăzut; - Lipsa unei viziuni strategice și a unei culturi privind implementarea de proiecte fezabile.
OPORTUNITĂȚI (OPPORTUNITIES)	AMENINȚĂRI (THREATS)
<ul style="list-style-type: none"> - Accesarea de programe SAPARD pentru pensiuni și microferme; - Proiectul "Traseul Aurului în Munții Apuseni" inițiat de CJ Alba; - Organizarea de tabere pentru copii "Natura și experiența vizitei în mină" și promovarea turismului educațional ecologic (Roșia Montană, Abrud, Baia de Arieș, Zlatna); - Promovarea unui brand tradițional "cașul de vacă de Ponor"; - Accesarea surselor de finanțare europene nerambursabile; - Valorificarea potențialului hidroenergetic al Arieșului prin construirea unei hidrocentrale la Vadu Moșilor; - Relansarea creșterii animalelor, a apiculturii; - Culegerea și prelucrarea fructelor de pădure; - Posibilitatea dezvoltării unor sectoare economice: agricultură (zootehnie, cultura plantelor furajere), turism și agroturism, conservare și eficiență energetică (micro-energie, biomasă); - Atragerea investițiilor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Economia subterană, practicarea turismului de slabă calitate; - Amplificarea problemelor legate de disponibilizări în localitățile miniere; - Birocrația din administrație; - Dinamica imprevizibilă a prețurilor; - Creșterea migrației în rândul populației tinere; - Îmbătrânire demografică, depopulare; - Fiscalitatea; - Creșterea riscului de poluare și producere de hazarduri ecologice.

BIBLIOGRAFIE

1. ADDVANCES®, *Strategia de dezvoltare rurală a județului Alba 2007-2013*, www.cjalba.ro/wp-content/uploads/2011/06/Ghidr.pdf
2. Bele, I., *Analiza teritorială a disparităților teritoriale din județul Alba pentru dezvoltarea durabilă a comunităților umane*, rezumatul tezei de doctorat, Universitatea din București, Facultatea de geografie, București, 2011, www.unibuc.ro
3. Bogan, Elena, *Munții Trascău. Studiu de geografie umană*, rezumatul tezei de doctorat, Universitatea din București, Facultatea de geografie, București, 2008, www.unibuc.ro
4. Constantin, Veronica, *Așezările din arealele miniere din Munții Apuseni*. Studiu de geografie aplicată, Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de geografie, Cluj Napoca, 2011.
5. Fundația Națională a Tinerilor Manageri, *Strategia de dezvoltare a județului Alba pentru perioada 2007-2013*, octombrie 2007, www.cjalba.ro/wp-content/upload/2011/06/dezveconomicao.pdf
6. Institutul Național de Statistică, *Date statistice colectate la recensământul populației din anul 2002*, www.insse.ro

7. Pascaru, M.; BUȚIU, Călina Ana; Gavrilă-Paven, Ionela - *Antreprenoriatul de subzistență și unele reprezentări asupra șanselor de dezvoltare economică în ruralul Munților Apuseni*, 2005.
8. *** - Forța de muncă în România: Ocupare și șomaj – trimestrul al III-lea 2009, 194.117.236.69:7893/Docs/AMIGO_tr3.pdf
9. *** - Județul Alba, România: descriere, <http://www.placelook.com/article/judetul-alba-romania-descriere>
10. *** - Populația României pe localități la 1 ianuarie 2010, ISSN: 2066-2181 http://www.scribd.com/harcaian_cristina/d/41674903-Populatia-Romaniei-1-ianuarie-2010
11. *** - imagini de pe site-urile www.comune.ro (comune_ro.jpeg), <http://planningoradea.blogspot.ro/2011/04/dezvoltare-durabila.html> (img dezvoltare-durabila33.jpeg), pentru prezentarea lucrării în format Web.